

ЗАКОН

О КОРИШЋЕЊУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК СРС Број 47 — 27. новембар 1974.

І. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Пољопривредно земљиште као добро од општег интереса користи се и штити према одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега, а у складу са природним и економским условима производње.

Пољопривредним земљиштем, у смислу овог закона, сматрају се: њиве, вртови, воћњаци, виноградни, ливаде, пашњаци, трстици и друго земљиште које би по својим природним и економским условима најкорисније служило општим интересима, ако би се користило за пољопривредну производњу.

Пољопривредним земљиштем у смислу овог закона, не сматра се грађевинско земљиште.

За грађевинско земљиште, које се може користити за пољопривредну производњу, могу се прописивати агротехничке мере све док на том земљишту не отпочне изградња грађевинских објеката или постројења.

Да ли одређено земљиште има својство пољопривредног или шумског земљишта решава општински орган управе надлежан за пољопривреду.

Члан 2.

Пољопривредно земљиште користи се за пољопривредну производњу.

Пољопривредно земљиште изузетно се може користити и за друге сврхе и то само у случајевима који су предвиђени законом и одлуком донетом у складу са законом.

Пољопривредно земљиште које се из одређених разлога не користи за пољопривредну производњу, а за које у смислу става 2. овог члана није предвиђено да се може користити за друге сврхе, привешће се пољопривредној производњи када за то буду обезбеђени услови.

Члан 3.

Организације удруженог рада које се баве пољопривредном производњом, земљорадничке задруге, сопственици и други корисници пољопривредног земљишта (у даљем тексту: корисници) дужни су да пољопривредно земљиште рационално користе.

Члан 4.

У циљу рационалног коришћења пољопривредног земљишта, скупштина општине може одлуком прописати за целу територију, или за поједине делове територије општине, примену одређених агротехничких, агромелиорационих мера и наводњавања, које су корисници дужни да примењују, при обради односно коришћењу пољопривредног земљишта.

У оквиру мера из става 1. овог члана скупштина општине може прописати да су корисници пољопривредног земљишта поред водотока, као и на земљиштима са високим нивоом подземне воде, дужни да на том земљишту засаде тополе и друге меке лишћаре, с тим да ова мера буде у складу са одредбама Закона о водама.

Мере из ст. 1. и 2. овог члана могу се прописивати ако постоје услови за њихову примену.

ІІ. КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

1. Пољопривредно земљиште у друштвеној својини

Члан 5.

Корисник пољопривредног земљишта у друштвеној својини дужан је да користи пољопривредно земљиште у складу са годишњим планом и програмом свога рада и развоја и са општим условима и мерилима предвиђеним законом и другим прописима донетим у складу са законом.

Корисник пољопривредног земљишта у друштвеној својини дужан је да годишњи план и програм свога рада и развоја донесе до 31. јануара за производњу у текућој години.

2. Пољопривредно земљиште на које постоји право својине

Члан 6.

Корисник пољопривредног земљишта на које постоји право својине дужан је да пољопривредно земљиште обрађује за пољопривредну производњу и да при томе води рачуна о економској и друштвеној користи, одржавању и повећању плодности земљишта.

Члан 7.

Ако корисник земљишта на које постоји право својине стално или дуже од годину дана не обрађује земљиште за пољопривредну производњу на

начин како се то обрађује у том крају и у складу са агротехничким и другим мерама утврђеним овим законом, општински орган управе надлежан за пољопривреду својим решењем даће ово земљиште на обраду организацији удруженог рада, земљорадничкој задрузи, удруженим земљорадницима у смислу Закона о удруживању земљорадника, или земљораднику у оквиру дозвољеног земљишног максимума.

Жалба на решење из става 1. не задржава његово извршење.

Општински орган управе надлежан за пољопривреду са корисником коме је земљиште дао на обраду из става 1. овог члана закључује писмени уговор. Овим уговором нарочито се утврђује време коришћења пољопривредног земљишта и висина накнаде за то коришћење.

Уговорени рок коришћења пољопривредног земљишта из става 3. овог члана не може бити дужи од пет година.

Накнада из става 3. овог члана по подмирењу доспелих обавеза сопственика земљишта према друштвеној заједници, исплаћује се сопственику чије је земљиште дато на коришћење.

Ако сопственици земљишта из става 1. овог члана поново приступе ради коришћења пољопривредног земљишта, дужни су да о томе обавесте општински орган управе надлежан за пољопривреду. Сопственицима се земљиште враћа на коришћење по истеку уговореног рока, ако корисници којима је дато земљиште на коришћење не пристану на ранији прекид уговора.

III. КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У СИСТЕМИМА ЗА НАВОДЊАВАЊЕ

Члан 8.

Коришћење пољопривредног земљишта у систему за наводњавање врши се у складу са основним планом коришћења пољопривредног земљишта у систему за наводњавање (даље: основни план).

Основни план за земљиште у друштвеној својини доноси организације удруженог рада или земљорадничке задруге, чије се земљиште налази у систему за наводњавање, уз претходни споразум са организацијом удруженог рада која управља системом за наводњавање.

Основни план за земљиште на које постоји право својине, доноси организација удруженог рада која управља системом за наводњавање, уз претходну сагласност општинске скупштине на чијој се територији тај систем налази и прибављено мишљење сопственика пољопривредног земљишта.

Планови из ст. 2. и 3. овог члана доnose се за време од пет година.

Члан 9.

Основни план нарочито садржи, податке о земљишту и осталим природним условима који су од посебног значаја за примену наводњавања, податке о уређености земљишта по групама парцела, које имају иста техничка решења у погледу начина и норми наводњавања и план у погодној размери, план наводњавања, мере за одржавање и побољшање плодности земљишта, врсте, обим и начин спровођења агротехничких, агромелиорационих и других мера за главне, пострне и међусезонске усеве.

Члан 10.

На земљиштима у систему за наводњавање, која су обухваћена основним планом или за која је општинска скупштина одредила мере наводњавања, корисници су дужни да на својим земљиштима према потреби изграде повремене канале (сезонске ваде) према техничким упутствима и у роковима које за сваку годину даје организација удруженог рада која управља системом за наводњавање.

IV. КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ЗА НЕПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ

Члан 11.

Корисници пољопривредног земљишта могу земљиште користити за непољопривредне сврхе, ако је оно урбанистичким планом или актом општинске скупштине који тај план замењује, намењено да се користи у ту другу сврху, као и у другим случајевима предвиђеним законом или другим прописом.

Члан 12.

У случају када урбанистичким планом или актом општинске скупштине који тај план замењује, односно законом нису одређени услови под којима се може пољопривредно земљиште користити за изградњу цигле, црепа и других производа од земље, те услове може прописати општинска скупштина.

V. КОРИШЋЕЊЕ ПАШЊАКА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЈИНИ

Члан 13.

Коришћење пашњака у друштвеној својини врши се по одредбама овог закона.

Под пашњаком у смислу овог закона, подразумева се земљиште претежно обрасло травним покривачем, које првенствено служи за испашу и изгон стоке.

Одредбе овог закона неће се примењивати на пашњаке до 1 хектара који су енклаве у шумама.

Члан 14.

Пашњак у друштвеној својини, о чијем се коришћењу стара скупштина општине, може се дати на коришћење организацијама удруженог рада, земљорадничким задругама и месним заједницама.

Одлуком скупштине општине утврђују се услови и поступак за давање на коришћење пашњака из става 1. овог члана. Ако се пашњак простира на територији две или више општина, одлуку споразумно доноси скупштина тих општина.

Са организацијама удруженог рада, земљорадничким задругама и месним заједницама, којима се пашњак даје на коришћење, орган управе кога одреди скупштина општине, закључује уговор којим се у складу са одредбама овог закона утврђују међусобна права и обавезе.

Члан 15.

Организације удруженог рада, земљорадничке задруге и месне заједнице, које користе пашњаке у друштвеној својини дужни су:

1. да омогуће рационално коришћење пашњака за испашу стоке других организација удруженог рада, земљорадничких задруга и стоке сопственика, а у оквиру производног капацитета пашњака;

2. да на водама за напајање стоке, које се налазе на пашњацима, дозволе напајање стоке других организација удруженог рада, земљорадничких задруга и стоке сопственика који су природно упућени на коришћење вода на тим пашњацима под условима које одреде, уз сагласност општинског органа управе надлежног за пољопривреду.

Члан 16.

Коришћење пашњака у друштвеној својини врши се на основу основног плана коришћења пашњака.

Основни план коришћења пашњака доноси се за време од 5 година.

Основни план коришћења пашњака нарочито садржи: површину и стање пашњака, природне услове, обезбеђеност водом за напајање стоке, принос и капацитет пашњака, анализу досадашњег коришћења пашњака, начин коришћења пашњака, мере и методе за унапређивање производње (агротехнике, агромелиорационе и друге), као и економско-финансијску основу коришћења пашњака.

Члан 17.

Основни план коришћења пашњака доноси корисник пашњака.

Основни план коришћења пашњака потврђује орган кога одреди скупштина општине.

Ако се пашњак за који се доноси основни план коришћења простира на територији две или више општина, основни план за таков пашњак потврђује орган кога споразумно одреде скупштине тих општина.

Орган из ст. 1. и 2. овог члана дужан је да у року од 3 месеца од дана пријема основног плана коришћења пашњака на потврђивање, донесе одлуку о давању или усклађивању потврде.

Ако орган из ст. 1. и 2. овог члана у прописаном року не донесе одлуку из става 4. овог члана, сматраће се да је основни план коришћења пашњака потврђен.

Члан 18.

Ако се у току спровођења основног плана коришћења пашњака утврди да су измењене околности на којима су засноване његове одредбе, може се извршити његова измена и допуна.

Измене односно допуне плана из става 1. овог члана врше се на начин и по поступку прописаном за његово доношење односно потврђивање.

Члан 19.

Извршење основног плана коришћења пашњака у току године, врши се на основу годишњег плана коришћења пашњака (даље: годишњи план).

Годишњи план нарочито садржи: податке по врсти и обиму агротехничких и агромелиорационих радова и мера, место, време и начин њиховог извођења, време и начин испаше стоке, број грла и врсте стоке на испаша, као и износ средстава за спровођење радова и мера у циљу побољшања пашњака.

Годишњи план доноси корисник пашњака.

Годишњи план доноси се до 31. марта за годину у којој се пашњак користи.

Члан 20.

Организације удруженог рада, земљорадничке задруге и месне заједнице могу уз накнаду дати на коришћење пашњак другим организацијама удруженог рада, земљорадничким задругама и сопственицима стоке.

Висину накнаде одређује корисник пашњака сразмерно извршеним радовима и улагањима за одржавање, мелиорације и коришћење пашњака. На висину накнаде сагласност даје општински орган управе надлежан за пољопривреду по претходно прибављеном мишљењу организација удруженог рада, земљорадничких задруга и сопственика стоке чија се стока напаса.

Накнада за коришћење пашњака користи се за спровођење мера унапређења производње и коришћења пашњака, предвиђених основним планом коришћења пашњака и годишњим планом коришћења пашњака.

Члан 21.

Корисник пашњака може мењати културу пашњака или га користити у друге сврхе уз сагласност скупштине општине.

Сагласност из става 1. овог члана може се дати по прибављеном мишљењу организација удруженог рада, земљорадничких задруга и сопственика стоке, чија се стока напаса на пашњацима.

VI. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ОД ЕРОЗИЈЕ

Члан 22.

Ради заштите пољопривредног земљишта угроженог ерозијом и спречавање штета на другим објектима, скупштина општине може прописати противерозивне мере.

Поступак за примену прописаних противерозивних мера спроводи општински орган управе надлежан за пољопривреду.

Под пољопривредним земљиштем угроженим ерозијом, у смислу овог закона, сматра се пољопривредно земљиште на коме услед утицаја воде и ветра, постоје појаве јачег спирања, подривања и браздања, као и земљиште које је подложно овим утицајима (променама).

Члан 23.

Као противерозивне мере могу се прописати:

1. привремена или трајна забрана преоравања ливада и пашњака и других површина, ради њиховог претварања у њиве са једногодишњим усевам,
2. увођење плодосмене,
3. гајење вишегодишњих усева,
4. начин обраде земљишта,
5. подизање и гајење пољозаштитних појасева или сабење вишегодишњих дрвенастих биљака,
6. забрана напасања стоке на одређено време или ограничавање броја грла која се могу пуштати на одређене површине.

Организације удруженог рада, земљорадничке задруге и корисници земљишта на које постоји право својине на ерозивном подручју, дужни су да примене поједине мере из става 1. овог члана.

Члан 24.

Трошкове спровођења противерозивних мера сnose корисници земљишта, које се штити овим мерама, ако законом није другачије одређено. Скупштина општине може прописати да део трошкова сnose и корисници објеката, ако се спровођењем мера за заштиту земљишта истовремено штите и ти објекти.

Ако предузимање противерозивних мера има шири друштвени интерес у трошковима на спровођењу ових мера учествује и друштвено-политичка заједница.

VII. ЗАКУП ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА КОМЕ ПОСТОЈИ ПРАВО СВОЈИНЕ

Члан 25.

Пољопривредно земљиште на које постоји право својине може се ради пољопривредне производње дати у закуп организацијама удруженог рада, земљорадничким задругама и земљорадницима.

Пољопривредно земљиште на које постоји право својине не може се дати у закуп земљорадницима под повољнијим условима од услова под којима је сопственик нудио земљиште у закуп организацијама удруженог рада у пољопривреди и земљорадничким задругама.

Члан 26.

Уговор о закупу пољопривредног земљишта мора бити закључен у писменом облику.

Уговор о закупу пољопривредног земљишта који није закључен у писменом облику нема правно дејство.

Члан 27.

Уговор о закупу пољопривредног земљишта нарочито садржи: катастарске ознаке земљишта, време трајања закупа, висину и начин плаћања закупнине.

Члан 28.

Пољопривредно земљиште узето у закуп не сме се дати другом лицу на коришћење.

Уговор закључен противно одредби става 1. овог члана не производи правно дејство.

Члан 29.

Орган управе скупштине општине надлежан за пољопривреду дужан је да води евиденцију о свим уговорима о закупу пољопривредног земљишта.

У ту сврху закуподавац је дужан један примерак уговора о закупу пољопривредног земљишта поднети у року од 15 дана од дана закључења уговора, органу из става 1. овог члана.

Члан 30.

Одредбе овог закона о давању у закуп пољопривредног земљишта на које постоји право својине, примењиваће се и када се пољопривредно земљиште на које постоји право својине даје на коришћење по неком другом основу (наполица и друго).

Члан 31.

При давању у закуп пољопривредног земљишта на које постоји право својине, сходно ће се примењивати одредбе члана 44. Закона о промету непокретности („Службени гласник СРС“ бр. 15/74).

VIII. НАДЗОР

Члан 32.

Надзор над спровођењем овог закона врши општински орган надлежан за пољопривредну инспекцију преко пољопривредних инспектора.

Члан 33.

Пољопривредни инспектор поред овлашћења која има по општим прописима о органима надлежним за послове пољопривредне инспекције, овлашћен је и дужан:

1. да врши контролу обрађивања и коришћења пољопривредног земљишта и нареди мере за отклањање утврђених неправилности,

2. да забрани да се пољопривредно земљиште користи у друге сврхе а не за пољопривредну производњу, када такво коришћење није дозвољено,

3. да врши контролу примене прописаних агротехничких односно агромелиорационих мера,

4. да врши контролу коришћења пољопривредног земљишта у систему за наводњавање,

5. да врши контролу примене основног плана коришћења пашњака и годишњег плана коришћења пашњака,

6. да обустави привођење пашњака другој култури кад то није дозвољено,

7. да врши надзор над спровођењем осталих одредаба овог закона.

Организације удруженог рада, земљорадничке задруге, друга правна лица и грађани, дужни су да пољопривредном инспектору омогуће вршење надзора, пруже све потребне податке и обавештења и ставе на увид потребну документацију.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за привредни преступ корисник пољопривредног земљишта у друштвеној својини:

1. који не примени агротехничке, агромелиорационе мере, наводњавање и засађивање топола и других меких лишћара ако су те мере одређене одлуком општинске скупштине (члан 4. ст. 1. и 2);

2. који не донесе или у року не донесе годишњи план и програм свог рада и развоја пољопривредне производње, пољопривредно земљиште не обрађује за пољопривредну производњу у складу са својим годишњим планом и програмом рада и развоја пољопривредне производње и не спроводи мере предвиђене законом и другим прописима донетим у складу са законом (члан 5);

3. који не донесе или у року не донесе основни план коришћења пољопривредног земљишта у систему за наводњавање и не користи пољопривредно земљиште у систему за наводњавање у складу са основним планом коришћења пољопривредног земљишта у систему за наводњавање (чл. 8 и 37);

4. који не донесе или у року не донесе основни план коришћења пашњака и годишњи план коришћења пашњака и не користи пашњак према свом основном и годишњем плану коришћења пашњака (чл. 16, 19. и 38).